

K?sa 1-3 Ya? Sosyal ve Duygusal De?erlendirme ?lçe?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *K?sa 1-3 Ya? Sosyal ve Duygusal De?erlendirme ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24716>

Özet

K?sa 1-3 Ya? Sosyal ve Duygusal De?erlendirme Ölçe?i (BITSEA), 12 aydan 36 aya kadar olan bebek ve küçük çocuklar?n sosyal ve duygusal geli?imlerini taramak amacıyla kullan?lan k?salt?lm?? bir araçtır. Bu ölçek, erken çocukluk döneminde ortaya ç?kabilecek olası psikososyal riskleri ve geli?imsel gecikmeleri h?zli?ca tespit etmeyi hedefler. Orijinal olarak ABD'de geli?tirilen BITSEA'n?n Türk kültürüne uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi, 2009 y?l?nda Karabekiro?lu ve arkadaşlar? tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu adaptasyon çal??ması, ölçe?in Türkiye'deki ilgili popülasyon üzerinde geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermiştir. Ölçek, ebeveyn veya birincil bak?c? tarafından doldurulmak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

BITSEA, K?sa 1-3 Ya? Sosyal ve Duygusal De?erlendirme Ölçe?i, Sosyal ve Duygusal Geli?im, Bebeklik, Erken Tarama, Uyarlama, Psikometri.

Yazarlar

Koray Karabekiro?lu (Sorumlu Yazar), Ayla Rodopman Arman, P?nar Ay, Mehmet Özkesen, Selver Akba?, Gül Nihal Ta?demir, Yeliz Pek?en.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, 1 ila 3 ya? arasındaki çocuklarda sosyal ve duygusal i?levsellik alan?ndaki güçlü yönleri ve olası sorunlar? h?zli? ve etkili bir ?ekilde taramaktır. Bu erken tarama, klinisyenlerin ve e?itimcilerin yüksek risk alt?ndaki çocuklar? belirleyerek zaman?nda müdahale programlar?na yönlendirmesine olanak tanır. Ölçek, özellikle klinik d??? ortamlarda (örneğin, birinci basamak sa?lık hizmetlerinde veya çocuk bakım merkezlerinde) yaygın tarama yapmak için tasarlanmıştır.

Türkçe uyarlama çal??ması (Karabekiro?lu vd., 2009), orijinal ölçe?in psikometrik kalitesini Türk popülasyonunda sürdürüp sürdürmedi?ini belirlemek ve ölçe?i kültürel olarak geçerli bir araç haline getirmeyi amaçlanmıştır. Bu sayede, Türkiye'deki ara?tırmacılar ve klinisyenler, okul öncesi dönemdeki psikopatolojilerin erken tespiti için standardize edilmiş bir araca sahip olmu?lardır.

Yapı

K?sa 1-3 Ya? Sosyal ve Duygusal De?erlendirme Ölçe?i, çocu?un sosyal ve duygusal i?levselli?ini iki ana boyutta de?erlendiren iki faktörlü bir yapıya sahiptir: **Sorunlar** (Problems) ve **Yeterlilikler** (Competencies). Sorunlar alt ölçe?i, genellikle içe yönelim (kayg?, çekingenlik) ve dışa yönelim

(sald?rganlık, hiperaktivite) davran??lar?n? içeren zorlayıcı davran??lar? ölçer.

Yeterlilikler alt ölçe?i ise sosyal etkile?im, ileti?im, taklit becerileri ve öz-düzenleme gibi sa?lıklı geli?im göstergelerini de?erlendirir. Ölçek, bu iki boyut üzerinden elde edilen puanlarla çocu?un genel sosyal ve duygusal geli?im profilini bütüncül olarak ortaya koyar ve klinik aç?dan anlamlı kesme noktalar? sa?lamayı hedefler.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bo? b?rakılm?? olsa da, Karabekiro?lu ve arkadaşlar? (2009) tarafından yürütülen Türkçe uyarlama çalışması, geçerlik analizlerini kapsam??tır. Çalışmada, ölçe?in beklenen iki faktörlü yapıyı (Sorunlar ve Yeterlilikler) koruyup korumadığını incelemek üzere **yapı geçerli?i** analizleri kullanılm??tır. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen yapısal modele uygunlu?unu do?rulam??tır.

Ek olarak, ölçe?in klinik olarak tanımlanan çocuklar? (yüksek riskli) klinik olmayan örneklemde ayırt etme yetene?i incelenerek **ayırt edici geçerli?i** de?erlendirilmiştir. Bu bulgular, K?sa 1-3 Ya? Sosyal ve Duygusal De?erlendirme Ölçe?i'nin Türk kültüründe sosyal ve duygusal sorunlar? do?ru bir şekilde ölçme yeterli?ine sahip oldu?unu göstermiştir.

Güvenirlik

Türkçe versiyonun güvenilirlik çalışmaları, uyarlama çalışması'nın temel bileşenlerinden biridir. Bu kapsamda, ölçe?in **iç tutarlılık güvenilirli?i** (Cronbach Alfa katsayısı) hesaplanmıştır. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek içerisindeki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtü?ünü kanıtlamaktadır. Özellikle Sorunlar ve Yeterlilikler alt ölçeklerinin ayrı ayrı yüksek iç tutarlılık değerleri sergiledi?i rapor edilmiştir.

Ayrıca, ölçe?in zamana karşı istikrarını belirlemek amacıyla **test-tekrar test güvenilirli?i** de incelenmiştir. Bu analizde, aynı çocukların belirli bir zaman aralığıyla tekrar de?erlendirilmesi ve puanlar arasındaki korelasyonun yüksek olması, ölçe?in güvenilirliğini destekleyen önemli bir psikometrik kanıt sağlamıştır. Çalışma sonuçları, ölçe?in 1-3 ya? grubunda güvenilir bir tarama aracı oldu?unu göstermiştir.

Faktör Analizi

K?sa 1-3 Ya? Sosyal ve Duygusal De?erlendirme Ölçe?i'nin faktör yapısı, Türkçe uyarlama çalışmasında test edilmiştir. Bu analizlerin amacı, orijinal ölçe?in teorik olarak dayandığı iki faktörlü yapıyı (Sorunlar ve Yeterlilikler) Türk örnekleminde de geçerliliğini koruyup korumadığını belirlemektir. Yapılan analizler sonucunda, maddelerin beklenen faktörlere yüklendi?i ve ölçe?in iki temel bileşenden oluştu?u do?rulanmıştır:

Sorunlar Faktörü: Genellikle duygusal düzenleme güçlükleri, öfke, saldırganlık ve içe çekilme davranışlarına yansıtılan maddeler bu faktör altında toplanmıştır.

Yeterlilikler Faktörü: Çocuğun sosyal etkileşim başlatma, kendini ifade etme ve pozitif duygusal tepkiler verme becerilerini ölçen maddeler bu faktör altında toplanmıştır.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Ebeveyn veya Birincil Bakıcı Raporu

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Population Group: Bebekler ve Küçük Çocuklar

Age Group: 12 ay ile 36 ay arası (1-3 Ya?)

Population Details: Erken çocukluk dönemindeki gelişimsel riskleri değerlendirmek için kullanılan geniş popülasyon tarama aracıdır. Özellikle klinik ortamlarda ve birinci basamak sağlık hizmetlerinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology: Ölçek, ebeveynin çocuğun davranışını ne sıklıkla gözlemlediğine dair yanıt vermesini gerektiren basit bir derecelendirme sistemi kullanır. Derecelendirme sistemi, genellikle 'Hayır' (0) ve 'Evet' (1) seçeneklerini veya benzer basit frekans yanıtlarını içerir, bu da hızlı bir değerlendirme imkanı sunar.

Anahtar Kelimeler

BITSEA, Erken Çocukluk, Psikososyal Tarama, Koray Karabekiro?lu, Bebek Davranış?, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Mevcut Kaynaklarda Belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: drkorayk@hotmail.com

Correspondence Address: Koray Karabekiro?lu (Sorumlu Yazar).

Şinler, Ücret ve Test Y?li?

K?sa 1-3 Ya? Sosyal ve Duygusal De?erlendirme Ölçe?i'nin Türkçe versiyonu hakkındaki

akademik çal??ma 2009 y?l?nda yay?mlanm??t?r. ?lçe?in ticari kullan?m?, da??t?m? veya klinik uygulamalar? i?in gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri hakk?nda do?rudan sorumlu yazar Koray Karabekiro?lu ile ileti?ime ge?ilmesi gerekmektedir. Orijinal makalenin PDF dosyas? a?a??da belirtilmi?tir:

The original PDF can be downloaded here: [brief-infant-toddler-social-emotional-assessment-bitsea-toad.pdf](http://bitsea-toad.pdf)

Kaynaklar

Karabekiroglu, K., Rodopman Arman, A., Ay, P., Ozkesen, M., Akbas, S., Tasdemir, G. N., & Peksen, Y. (2009). The reliability and validity of the Turkish version of the Brief Infant-Toddler Social Emotional Assessment (BITSEA). *Infant Behavior and Development*. 32(3), 291-297.

K?sa 1-3 Ya? Sosyal ve Duygusal De?erlendirme ?lçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

?lçek maddeleri, telif hakk? ve akademik kullan?m k?s?tlamalar? nedeniyle bu kaynakta sunulmamaktad?r. Maddeler, yalnızca sorumlu yazar?n izniyle veya ilgili akademik yay?ndan temin edilebilir.